

دانلود از اپلیکیشن پادرس

فصل ۳: محیط و قوانین کار

قانون کار چیست؟

- زندگی و فعالیت های اجتماعی دارای باید ها و نبایدهایی است که:
- کلیه اعضای آن گروه یا اجتماع باید آنها را رعایت کنند.
- به این باید ها و نبایدها قانون گفته می شود.
- فعالیت در محیط کار نیز دارای قوانینی است که افراد شاغل در آن باید به آن توجه کنند و آنرا رعایت کنند.
- به این قوانین قانون کار گفته می شود.
- قانون کار معمولا توسط گروه های کارشناسی و خبره در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تنظیم می شود.
- سپس در مجلس شورای اسلامی توسط نمایندگان مورد بررسی، تصحیح و تصویب قرار می گیرد.
- قوانین کار به صورت دوره ای بازنگری شده و در صورت نیاز تغییر می کنند.

چند تعریف از محیط کار

الف) کارگر:

- کسی است که در قبال دریافت دستمزد برای فرد یا شرکتی کار می کند.

ب) کارفرما:

- شخصی است حقیقی یا حقوقی که کارگر به درخواست او در مقابل دریافت دستمزد برای او کار می کند.

■ شکل ۲-۳- کارفرما

■ شکل ۱-۳- کارگر

چند تعریف از محیط کار

شخص حقیقی:

- کارفرمایی است که فقط یک نفر باشد.
- مثلاً شما در یک مغازه آهنگری برای یک شخص حقیقی کار می کنید.

شخص حقوقی:

- کارفرمایی است که یک شرکت، کارخانه، کارگاه یا مجموعه باشد.
- مثلاً فعالیت شما در یک کارخانه کار برای شخص حقوقی است.

چند تعریف از محیط کار

وظایف کارگر:

- انجام کارهای تعیین شده توسط کارفرما
- تبعیت از کارفرما
- اتمام کار در بازه زمانی مشخص شده توسط کارفرما (البته در صورت توافق بازه می تواند تغییر کند).
- تلاش برای انجام دادن کار با حداکثر کیفیت

چند تعریف از محیط کار

وظایف کارفرما:

- تشریح و مشخص کردن نوع و مقدار کار
- تامین سرمایه و هزینه های کار
- بیمه کردن محیط کار و کارگران
- تامین ایمنی و بهداشت کارگاه
- پرداخت دستمزد به کارگر و پس از پایان کار یا در فواصل زمانی مشخص

چند تعریف از محیط کار

حدود تبعیت کارگر از کارفرما:

- کارگر موظف است در محیط کار و حین انجام کار کلیه دستورات و خواسته های توافق شده با کارفرما را اجرا کند.
- البته این دستورات اگر به گونه ای باشد که به صورت بهره کشی و استثمار کارگر محسوب شود کارگر مجبور به تبعیت نیست.
(مثلا کار کشیدن بیش از ساعت کاری بدون افزایش دستمزد)
- مثلا اگر قرار است که کارگر با توافق با کارفرما هشت ساعت کاری در روز کار کند برای کار بیش از این مقدار باید به او دستمزدی جداگانه به عنوان اضافه کاری پرداخت شود.
- در غیر این صورت او به کار کردن اضافه تر ملزم نیست.

چند تعریف از محیط کار

کارگاه:

- محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می کند.
- در کارگاه قانون کار حاکم است.
- تعیین محل کارگاه بر عهده کارفرماست.

فضاهای جانبی کارگاه:

- محل هایی هستند در کنار یا داخل کارگاه برای اموری غیر از کار کردن
- مانند سرویس بهداشتی
- رستوران
- کلاس آموزشی و ...
- قوانین کار در فضاهای جانبی نیز حاکم است.

چند تعریف از محیط کار

نمازخانه:

- فضای مناسبی از کارگاه برای فریضه نماز و عبادت اختصاص می یابد.

■ شکل ۴-۳- نمازخانه کارگاه

قرارداد کار

- قراردادی است کتبی یا شفاهی
- که به استناد آن کارگر به ازای دریافت دستمزد
- کاری را به صورت دائمی یا پاره وقت برای کارفرما انجام می دهد.
- به مورد زیر دقت شود:

اکیداً توصیه می شود، جزئیات مورد توافق به صورت کتبی باشد تا در صورت بروز مشکلات، بتوان بر اساس آن، حقوق و دستمزد کارگر را از مراجع قانونی پیگیری کرد.

نکات مهم

نمونه قرارداد کار

نمونه قرارداد کار

این قرارداد به موجب ماده (۱۰) قانون کار جمهوری اسلامی ایران و تبصره (۳) الحاقی به ماده (۷) قانون کار موضوع بند (الف) ماده (۸) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه گذاری صنعتی - مصوب ۱۳۸۷/۸/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام بین کارفرما/ نماینده قانونی کارفرما و کارگر منعقد می شود .

۱- مشخصات طرفین:

کارفرما/ نماینده قانونی کارفرما

آقای / خانم / شرکت فرزند شماره شناسنامه/ شماره ثبت
به نشانی:

کارگر

آقای / خانم فرزند متولد شماره شناسنامه
شماره ملی میزان تحصیلات نوع و میزان مهارت
به نشانی:

۲- نوع قرارداد: دائم موقت کارمعی

۳- نوع کار یا حرفه یا حجم کار یا وظیفه ای که کارگر به آن اشتغال می یابد:

۴- محل انجام کار:

۵- تاریخ انعقاد قرارداد:

۶- مدت قرارداد:

۷- ساعات کار:

میزان ساعات کار و ساعت شروع و پایان آن با توافق طرفین تعیین می گردد . ساعات کار نمی تواند بیش از میزان مندرج در قانون کار تعیین شود لیکن کمتر از آن مجاز است .

۸- حق السعی:

الف: مزد ثابت/ مبنای روزانه/ ساعتی ریال (حقوق ماهانه: ریال)

نمونه قرارداد کار

به پاداش افزایش تولید و یا بهره‌وری ریال که طبق توافق طرفین قابل پرداخت است.

ج: سایر مزایا

۹- حقوق و مزایای کارگر: بصورت هفتگی/ ماهانه به حساب شماره نزد بانک شعبه توسط کارفرما یا نماینده قانونی وی پرداخت می‌گردد.

۱۰- بیمه: به موجب ماده (۱۴۸) قانون کار، کارفرما مکلف است کارگر را نزد سازمان تأمین اجتماعی و یا سایر دستگاه‌های بیمه گر بیمه نماید.

۱۱- عیدی و پاداش سالانه: به موجب ماده واحده قانون مربوط به تعیین عیدی و پاداش سالانه کارگران شاغل در کارگاه‌های مشمول قانون کار- مصوب ۱۳۷۰/۱۲/۶ مجلس شورای اسلامی، به ازای یک سال کار معادل شصت روز مزد ثابت/ مینا (تا سقف نود روز حداقل مزد روزانه قانونی کارگران) به عنوان عیدی و پاداش سالانه به کارگر پرداخت می‌شود. برای کار کمتر از یک سال، میزان عیدی و پاداش و سقف مربوط به نسبت محاسبه خواهد شد.

۱۲- حق سنوات یا مزایای پایان کار: به هنگام فسخ یا خاتمه قرارداد کار حق سنوات، مطابق قانون و مصوبه مورخ ۸۷/۸/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام به نسبت کارکرد کارگر پرداخت می‌شود.

۱۳- شرایط فسخ قرارداد: این قرارداد در موارد ذیل، توسط هر یک از طرفین قابل فسخ است.

فسخ قرارداد روز قبل به طرف مقابل کتباً اعلام می‌شود.

۱۴- سایر موضوعات مندرج در قانون کار و مقررات تبعی از جمله مرخصی استحقاقی، کمک هزینه مسکن و کمک هزینه عائله‌مندی نسبت به این قرارداد اعمال خواهد شد.

۱۵- این قرارداد در چهار نسخه تنظیم می‌شود که یک نسخه نزد کارفرما، یک نسخه نزد کارگر، یک نسخه به تشکیل کارگري (در صورت وجود) و یک نسخه نیز توسط کارفرما از طریق نامه الکترونیکی یا اینترنت و یا سایر طرق به اداره کار و امور اجتماعی محل تحویل می‌شود.

محل امضای کارگر

محل امضای کارفرما

فعالیت کلاسی

با همکاری هم‌کلاسی‌هایتان یک نمونه قرارداد (همانند قرارداد بالا) را تکمیل کنید و به هنرآموز ارائه دهید.

دانلود از اپلیکیشن پادرس

انواع قرارداد کار

قرارداد کار دائم:

- قراردادی است که ابتدای آن مشخص ولی انتهای آن مشخص نیست.
- انتهای قرارداد معمولا توسط کارگر تعیین می شود.
- در خیلی از موارد قرارداد کار دائم با بازنشستگی کارگر به پایان می رسد.

قرارداد کار موقت:

- قراردادی است که ابتدا و انتهای آن مشخص می شود. مثلا یکسال
- در پایان قرارداد و با توافق طرفین (کارگر و کارفرما)
- این قرارداد می تواند برای مدت زمان مشخص دیگری تمدید شود.

انواع قرارداد کار

قرارداد کار تمام وقت:

- در طول زمان قرارداد کارگر تمام روزهای هفته (شنبه تا چهارشنبه) وقت خود را در اختیار کارفرما قرار می دهد.
- در این روش معمولاً دستمزد به صورت ماهیانه در آخر هر ماه به کارگر پرداخت می شود.
- در این نوع قرارداد تعطیلات رسمی وسط هفته جزء روزهای کاری محسوب می شود.
- در صورت درخواست کارفرما برای حضور در روزهای تعطیل رسمی لازم است به کارگر اضافه کاری پرداخت شود.
- البته در قانون این نکته وجود دارد که کارفرما با توافق کارگران می تواند این موارد را تغییر دهد.

انواع قرارداد کار

قرارداد کار پاره وقت:

- همه موارد بر اساس توافق کارگر و کارفرماست.
- مثلا کارگر ۲ روز در هفته به صورت کامل در کارگاه حضور می یابد.
- یا آنکه روزها در هفته محدود نیست ولی سقف ساعت کاری در ماه مشخص است. (مثلا حداکثر ۸۰ ساعت)
- در این روش دستمزد معمولا به صورت ساعت حضور در کارگاه محاسبه می شود.
- تعطیلات رسمی با توافق بین کارگر و کارفرما می تواند روز کاری محسوب شود.

انواع قرارداد کار

قرارداد کار معین:

- در این قرارداد حجم و مقدار کار مشخص می شود.
- زمان آغاز و پایان نیز معمولاً مشخص است.
- اساس پرداخت دستمزد انجام دادن کار با اندازه معین است.
- اگر قبل از پایان زمان قرارداد کار به پایان برسد
- کارفرما موظف است کل دستمزد توافق شده را بپردازد.
- مثلاً دیوار کشی ساختمان را ۲۰ روزه قرارداد می بندید و در ۱۵ روز تمام می شود. باید کل مبلغ را کارفرما بپردازد.
- اگر زمان مورد نیاز بیش از زمان مقرر لازم باشد باید توافق شود.
- معمولاً مرخصی و ساعت کاری تعیین نمی شود.